

AVALUACIÓ DEL PROGRAMA MIXTS DE FORMACIÓ I OCUPACIÓ 2015

OE 8.2.2. Reforçar l'ocupabilitat i les competències professionals de les persones joves no ocupades i no integrades en els sistemes d'educació o formació

europa
inverteix en el teu futur

G VICEPRESIDÈNCIA
O I CONSELLERIA
I INNOVACIÓ,
B RECERCA I TURISME
/ DIRECCIÓ GENERAL
FONS EUROPEUS

Unión Europea

ESTRATEGIA DE
EMPENDIMIENTO Y
EMPLEO JOVEN

garantía juvenil

G CONSELLERIA
O TREBALL, COMERÇ
I I INDÚSTRIA
B DIRECCIÓ GENERAL
/ OCUPACIÓ I ECONOMIA

ÍNDEX

1. ELS JOVES I EL SISTEMA DE GARANTIA JUVENIL A BALEARS 1
2. ELS PROGRAMES MIXTS DE FORMACIÓ I OCUPACIÓ: UNA INTERVENCIÓ MULTICOMPONENT ADRECADA AL JOVE AMB BAIXA QUALIFICACIÓ 3
3. PERFIL DE LES PERSONES DEL PROGRAMA MIXTS DE FORMACIÓ I OCUPACIÓ 2015 6
4. RESULTATS D'INSERCIÓ DEL PROGRAMA MIXTS D'OCUPACIÓ I FORMACIÓ 10
5. RESULTATS DE L'AVUACIÓ DEL PROGRAMA MIXTS MITJANÇANT EL MÈTODE DE MATCHING 11
6. CONCLUSIONS 13

Avaluació de polítiques actives d'ocupació (II): els programes MIXTS de formació i ocupació del SOIB

Autora: Francisco José Caparrós Alcaraz, Miquel Quetglas Oliver, Maria del Mar Ribas Más
Maquetació: Rosa Palmer Martorell

RESUM

El Pla d'Ocupació de Qualitat de les Illes Balears 2017-2020 inclou per primera vegada la necessitat d'avaluar les polítiques actives d'ocupació per determinar la seva eficàcia. En aquest FOCUS es presenta l'avaluació del programa MIXTS d'ocupació i formació, que és un dels principals programes de formació dual del SOIB. El programa està destinat a persones joves menors de 30 anys i amb baixos nivells de qualificació. L'objectiu és formar els joves en una ocupació, a la vegada que fan una feina relacionada amb el que es formen en ésser contractats per administracions locals. Tot plegat, els joves aconseguixen una qualificació professionalitzadora, a l'hora que adquireixen una primera experiència laboral relacionada.

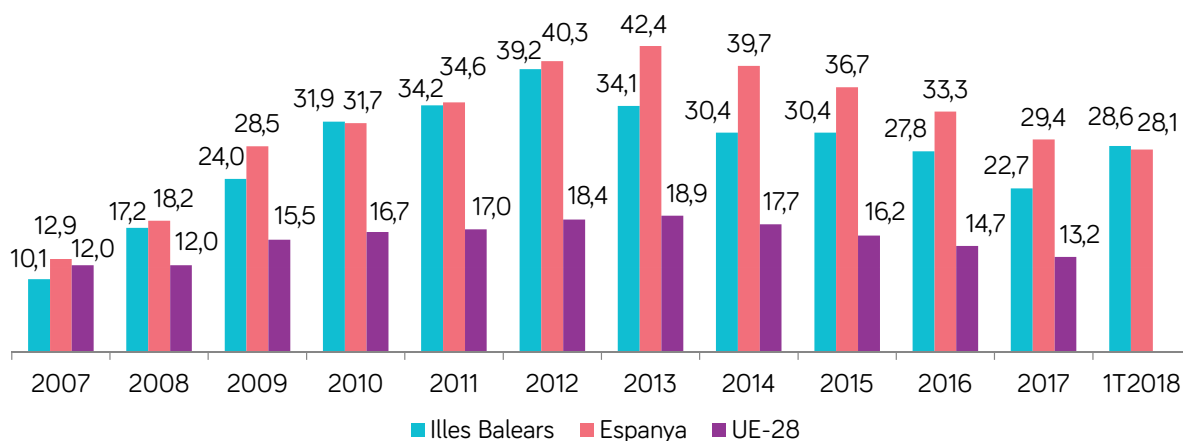
L'anàlisi de les taxes d'inserció laboral dels participants del programa MIXTS d'ocupació i formació mostra valors molt alts, que arriben quasi el 80 % dintre de l'any posterior a la finalització del programa i on més de la meitat formalitza un contracte indefinit. Quan els joves participants són comparats amb altres joves aturats amb característiques similars però que no foren beneficiaris del programa s'observa que en participar augmenta la inserció laboral entre 8 i 14 punts percentuals i té especial rellevància en l'obtenció de contractes indefinits. Aquests valors d'inserció laboral assenyalen l'efectivitat diferencial del programa MIXTS d'ocupació i formació, i referma la seva idoneïtat com a intervenció qualificadora, especialment entre els joves desocupats amb nivells educatius baixos.

1. ELS JOVES I EL SISTEMA DE GARANTIA JUVENIL A BALEARS

a) Els joves desocupats: evolució i perfil

El col·lectiu de joves ha estat un dels grups més castigats per l'atur durant la darrera crisi econòmica. Així, la taxa d'atur juvenil (menors de 30 anys) es va situar en el 28,6 % de la població activa durant el primer trimestre del 2018 a les Illes Balears, per sobre de la del conjunt d'Espanya (28,1 %) i molt per sobre de la taxa d'atur del conjunt de la població (17,4 %). De fet, i com es pot observar en el gràfic 1, durant els pitjors anys de la recessió econòmica la taxa d'atur juvenil es va arribar a situar en el 39,2 % en el 2012 en el cas de les Illes Balears (el 42,4 % el 2013, en el conjunt d'Espanya), mentre que en el conjunt de la Unió Europea no va arribar a superar mai el 20 %.

Gràfic 1. Evolució de la taxa d'atur juvenil (menors de 30 anys) a les Illes Balears, Espanya i la UE-28 (2007-1T 2018)

Font: OTIB, a partir de les dades de l'EPA (INE) i Eurostat.

Pel que fa a les dades d'atur registrat, de les 39.068 persones inscrites al SOIB el darrer dia del mes de maig de 2018, 7.102 eren menor de 30 anys, el que en termes relatius suposa un 18,2 % del total. En termes d'evolució, l'atur del col·lectiu més jove va experimentar un fort increment entre 2007 i 2012, concretament del 84,9 %, si bé ja en el mes de maig del 2018 se situava per sota de les xifres del mateix mes del 2008, concretament un 30,8 % per sota, mentre que el total de l'atur registrat es troba encara un 7,2 % per sobre. S'ha de tenir en compte, de totes formes, els efectes demogràfics, amb un descens molt important de la natalitat, que ha comportat un descens de la població activa entre el menors de 30 anys del 28,4 % entre el primer trimestre del 2008 i el del 2018.

El perfil de les persones menors de 30 anys en situació d'atur durant el darrer mes disponible (maig del 2008) és el següent: el 53,6 % són dones, el 44,7 % es troba dins la franja d'edat d'entre 25 i 29 anys, mentre que els menors de 20 anys representen el 21,1 %. Un 17,8 % tenen nacionalitat estrangera. Una immensa

majoria es troba inscrit a una oficina de Mallorca (el 83,5 %), seguit de les Pitiüses (9,5 %) i de Menorca (7,0 %). Pel que fa al nivell d'estudis, el 73,1 % dels joves inscrits en el SOIB el mes de maig ha assolit com a màxim els ensenyaments de secundària obligatòria (ESO) i un 10,5 % té estudis superiors. Les ocupacions més sol·licitades per aquest col·lectiu són en aquest ordre: venedors en tendes o magatzems (18,4 %) i cambrers (13,9 %). Finalment, comentar que l'atur de llarga durada no té una incidència significativa en aquest grup d'edat i sols afecta el 6,5 % del col·lectiu. De fet, 1 de cada 3 joves en situació d'atur porta menys de 3 mesos inscrit en el SOIB.

Així doncs, el perfil dels joves desocupats assenyalava que el vector de polítiques actives envers aquest col·lectiu ha d'incorporar de manera transversal i imprescindible mesures formatives, per tal de donar competències professionalitzadores a uns joves que en la immensa majoria de casos com a molt han finalitzat els estudis obligatoris.

b) El sistema de garantia juvenil a Balears

Atès que els joves eren un dels col·lectius més castigats per la crisi econòmica, la Unió Europea llançà el 2014 el Programa Operatiu d'Ocupació Juvenil, en el qual Espanya fou el principal destinatari de fons ateses les seves altes taxes d'atur juvenil.

Malgrat els importants fons assignats i el consens social del problema social dels ni-nis, molts governs autonòmics, inclòs el balear, no impulsaren el programa de Garantia Juvenil fins el canvi de Govern. Prova d'això és que el número de joves inscrits en el sistema de Garantia Juvenil per maig de 2015 era de 500. Tres anys després, supera amb escreix el 23.000 joves inscrits.

L'actual Govern de les Illes Balears va incloure una línia estratègica específica per als joves dins el Pla d'Ocupació de Qualitat 2017-2020, dotat amb 60 milions d'euros: el programa SOIB JOVE. En aquests moments s'han desplegat mesures d'orientació i intermediació laboral, de formació dual, de formació en idiomes, de formació en certificats de professionalitat, de contractació pública de joves amb estudis superiors, d'incentius a la contractació indefinida en el mercat ordinari, de programes mixts de formació i ocupació, etc. El balanç global és que el 40 % dels 23.000 joves inscrits en el registre de Garantia Juvenil ja tenen una feina.

2. ELS PROGRAMES MIXTS DE FORMACIÓ I OCUPACIÓ: UNA INTERVENCIÓ MULTICOMPONENT ADREÇADA AL JOVENT AMB BAIXA QUALIFICACIÓ

Les polítiques actives d'ocupació són intervencions públiques dirigides a millorar l'ocupabilitat de les persones aturades i a promoure una millor eficiència entre l'oferta i la demanda laboral. Aquestes polítiques se substantiven en diversos serveis i programes d'orientació laboral, formació, intermediació, foment d'ocupació o promoció de l'emprenedoria.

El SOIB és el principal òrgan gestor de les polítiques actives d'ocupació a les Illes Balears i l'any 2015 va redissenyar l'antic programa Escoles Taller, Cases d'Ofici i Tallers d'Ocupació per adequar-se a les necessitats de la Iniciativa d'Ocupació Juvenil de la Comissió Europea i del Sistema Nacional de Garantia Juvenil. Així doncs, es va posar en marxa, en el context més general del programa SOIB JOVE, una línia de formació dual anomenada SOIB MIXTS d'ocu-

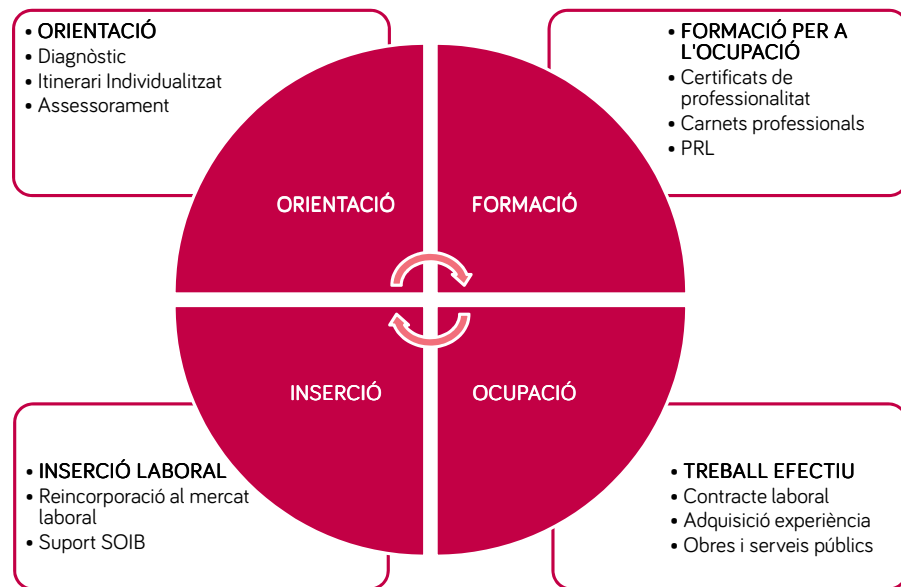
pació i formació. De manera general, aquesta línia pretenia ser una aposta metodològica per aconseguir que els joves ni-nis amb un nivell baix d'estudis es formassin i adquirissin una experiència professionalitzadora.

Els Programes Mixts són programes públics integrals de formació en alternança amb l'ocupació on també es combinen actuacions d'orientació i inserció laboral. Tots els beneficiaris gaudeixen d'un contracte de formació i aprenentatge i tenen un itinerari individualitzat on es vertebrava el temps de treball efectiu així com la formació vinculada a certificats de professionalitat, l'adquisició de carnets professionals, la formació complementària d'orientació, l'assessorament en emprenedoria, la prevenció de riscos laborals o qualsevol altre acció qualificadora existent en el catàleg d'especialitats formatives.

Els Programes MIXTS d'ocupació i formació són una oportunitat temporal d'ocupació en el sector públic que es combina de manera intensiva amb formació professional per a l'ocupació. Així el jove participant, a través d'un itinerari individualitzat, es qualifica, adquireix experiència professional i millora les habilitats de recerca de feina amb la finalitat d'afavorir la seva incorporació posterior en el mercat de treball.

La mesura finança els costos salarials totals dels participants, dels docents i de les despeses de formació associades. Des de finals de 2015 s'han executat tres promocions del programa adreçades a menors de 30 anys, que han suposat una inversió de 10.311.904,92 € amb un total de més de 517 beneficiaris.

Taula 1. Grans etapes del programa MIXTS de formació i ocupació

Font: SOIB

Les entitats públiques beneficiàries de la subvenció són organismes autònoms i altres ens de l'administració de l'Estat i de la Comunitat Autònoma, entitats locals i els seus organismes, consorcis, associacions, fundacions i altres entitats sense ànim de lucre. Totes les entitats benefici-

aris han de ser competents per executar obres i serveis, disposar de capacitat tècnica i de gestió suficient, han d'estar acreditades degudament per a impartir les especialitats formatives i no poden subcontractar les actuacions.

Taula 2. Entitats beneficiàries, famílies professionals i certificats de professionalitat impartits del programa MIXTS de formació i ocupació per a Beneficiaris de Garantia Juvenil 2015

ENTITAT PROMOTORA	PARTICIPANTS	FAMÍLIES PROFESSIONALS	CERTIFICATS DE PROFESSIONALITAT IMPARTITS
AJUNTAMENT D'INCA	20	FUSTA, MOBLE I SURO	Treballs fusteria i mobles.
		COMERÇ I MÀRQUETING	Activitats auxiliars de comerç
		ADMINISTRACIÓ I GESTIÓ	Operacions auxiliars de serveis administratius i generals
AJUNTAMENT DE CALVIÀ	32	ACTIVITATS FÍSQUES I ESPORTIVES	Guia per itineraris de baixa i mitja muntanya
		AGRÀRIA	Activitats auxiliars en aprofitament forestals
AJUNTAMENT D'ESPORLES	12	AGRÀRIA	Activitats auxiliars en conservació i millora de muntanyes
		AGRÀRIA	Activitats auxiliars en vivers, jardins i centres de jardineria
AJUNTAMENT DE FELANITX	12	EDIFICACIÓ I OBRA CIVIL.	Activitats auxiliars en conservació i millora de muntanyes
		AGRÀRIA	Actividades auxiliars en vivers, jardins i centres de jardineria
PALMA ACTIVA	20	AGRÀRIA	Operacions auxiliars d'acabats rígids i urbanització.
		INFORMÀTICA I COMUNICACIONS	Operacions auxiliars de revestiments continus en construcció
		TRANSPORT I MANTENIMENT DE VEHICLES	Activitats auxiliars en conservació i millora de muntanyes
		SERVEIS SOCIOCULTURALS I A LA COMUNITAT	Operacions auxiliars de muntatge i manteniment de sistemes informàtics
AJUNTAMENT DE MAÓ	20	ADMINISTRACIÓ I GESTIÓ	Operacions auxiliars de manteniment en electromecànica de vehicles.
		ADMINISTRACIÓ I GESTIÓ	Operacions auxiliars en manteniment de carrosseria de vehicles
AJUNTAMENT DE CIUTADELLA	11	SERVEIS SOCIOCULTURALS I A LA COMUNITAT	Atenció socio sanitària a persones en domicili
		ADMINISTRACIÓ I GESTIÓ	Operacions de gestió i tractament de dades i documents
AJUNTAMENT DE SANT LLUÍS	10	SERVEIS SOCIOCULTURALS I A LA COMUNITAT	Activitats de gestió administrativa
		ACTIVITATS FÍSQUES I ESPORTIVES	Dinamització d'activitats de temps lliure educatiu infantil i juvenil.
AJUTAMENT DE SANTA EULÀRIA DES RIU	10	SERVEIS SOCIOCULTURALS I A LA COMUNITAT	Guia per itineraris de bicicleta
AJUNTAMENT DE SANT JOSEP DE SATALÀIA	10	AGRÀRIA	Dinamització d'activitats de temps lliure educatiu infantil i juvenil.
		AGRÀRIA	Cultius herbacis
CONSELL DE MALLORCA	11	AGRÀRIA	Art floral i gestió de les activitats de floristeria
		AGRÀRIA	Activitats auxiliar de jardineria
CONSELL DE MENORCA	10	AGRÀRIA	Activitats auxiliars en conservació i millora de muntanyes
		AGRÀRIA	Activitats auxiliar de jardineria
IBANAT - Mallorca	37	AGRÀRIA	Activitats auxiliar de jardineria
		AGRÀRIA	Activitats auxiliars en conservació i millora de muntanyes
IBANAT - Eivissa	11	AGRÀRIA	Activitats auxiliars en conservació i millora de muntanyes

Font: SOIB

En aquest FOCUS s'analitza el primer programa mixt, adjudicat a finals de 2015. Cal tenir en compte que per estudiar el nivell d'inserció laboral cal, en primer lloc, la finalització del programa i després deixar passar un temps mínim per observar la inserció laboral. Tot plegat, les contractacions del primer programa MIXTS començaren el desembre de 2015 i duraven 12 mesos. Atès que han de transcórrer sis mesos i un any per observar la inserció laboral, encara no es poden analitzar els programes MIXTS

d'ocupació i formació adjudicats amb posterioritat a 2015.

El nombre de beneficiaris contractats durant 12 mesos a càrrec del programa MIXTS d'ocupació i formació 2015 va ser de 226 i va suposar una despesa de 5.236.244,10 €. El quadre 2 resumeix les entitats que participaren en el programa, el número de usuaris, les famílies professionals i els certificats de professionalitat en què es concretaren els diferents programes.

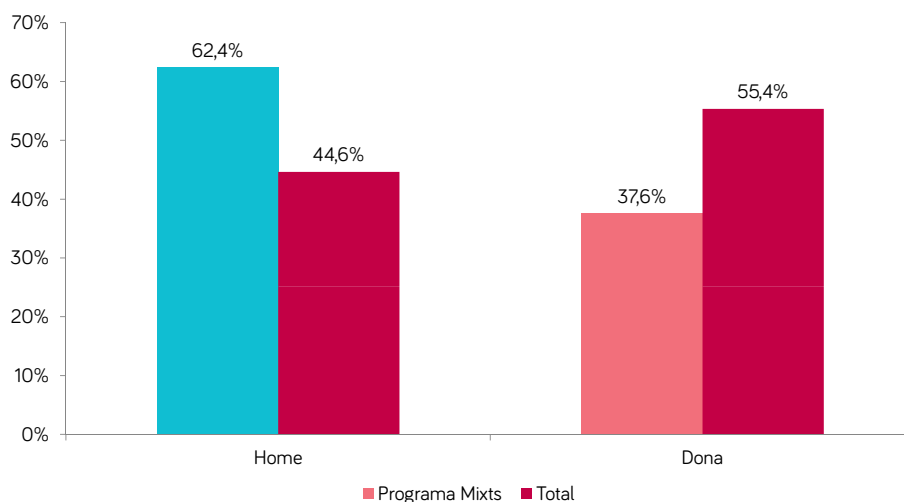
3. PERFIL DE LES PERSONES DEL PROGRAMA MIXTS DE FORMACIÓ I OCUPACIÓ 2015

El programa MIXTS de formació i ocupació està adreçat al col·lectiu de joves menors de trenta anys, beneficiaris del Sistema Nacional de Garantia Juvenil, inscrits com a demandants d'ocupació al SOIB i preferentment amb baixos nivells de qualificació. Val a dir que en molts casos aquests joves provenen de ni-nis no inscrits inicialment al SOIB, pel que es féu necessària una tasca prèvia de difusió del programa i de captació dels joves, fet que explica que la durada de la seva inscripció al SOIB en el moment de començar el programa fos baixa. En aquest sentit, des del SOIB es valora molt positivament,

precisament, la capacitat d'atracció de joves que abans no s'inscrivien al SOIB.

L'any 2015 varen participar en el programa MIXTS de formació i ocupació 226 joves, 141 homes i 85 dones. En termes relatius significa que el 62,4 % dels participants foren homes i el 37,6 % restant, dones. Si es compara amb la composició per sexes del total d'aturats es comprova que la proporció d'homes en el programa MIXTS de formació i ocupació era més alta que la mitjana, la qual se situava l'any 2015 en el 44,6 %.

Gràfic 2. Perfil per sexe dels participants en el programa MIXTS de formació i ocupació

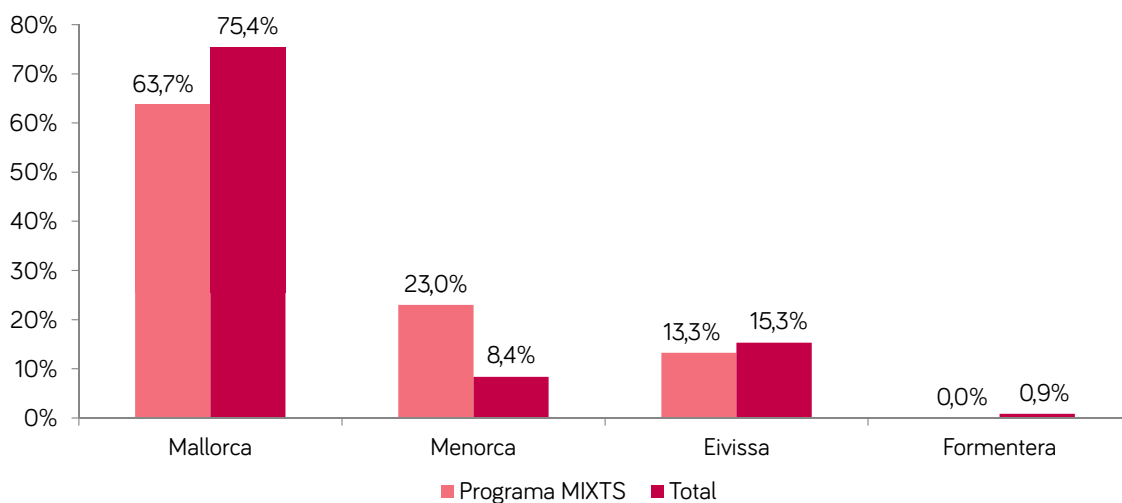

Font: DGOE

Respecte de la distribució geogràfica, el repartiment entre les diferents illes varia en funció de l'àmbit territorial de les entitats que sol·liciten el programa. Així doncs, Menorca va tenir més participació relativa en comparació a la distri-

bució d'aturats que la resta d'illes en el programa MIXTS de formació i ocupació, ja que les entitats locals de l'illa apostaren fortament per aquest programa.

Gràfic 3. Perfil per residència dels participants en el programa MIXTS de formació i ocupació

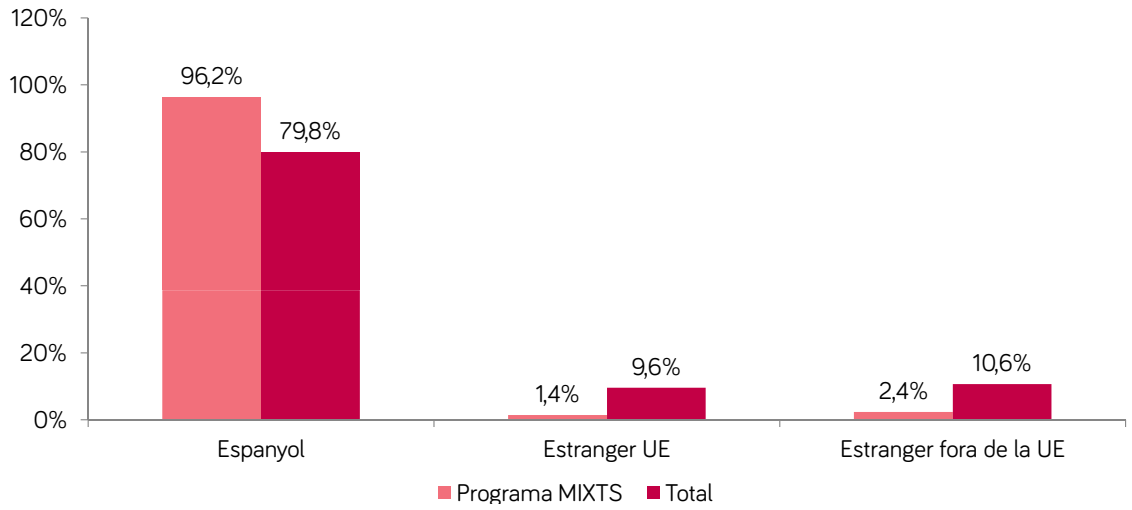

Font: DGOE

Dels dos gràfics següents es desprèn que el programa MIXTS de formació i ocupació s'ha centrat més en els joves aturats espanyols (96,2 %), en els que tenen estudis d'educació primària (49,1 %) i primera etapa de l'educació secundària (39,2 %), en comparació amb el perfil genèric de la resta d'aturats. Per tant, les xifres

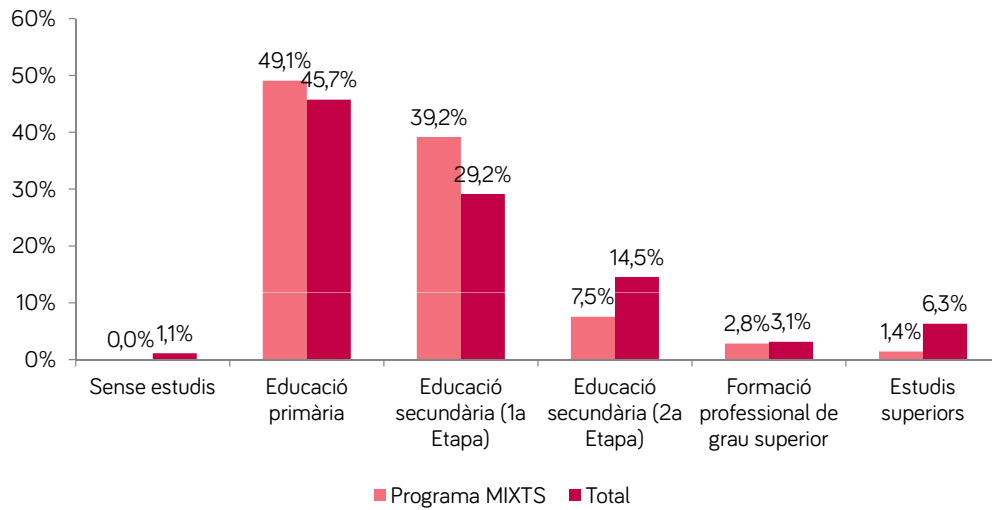
s'ajusten a l'esperit qualificador del programa de MIXTS de formació i ocupació, atès que va dirigit als joves amb una ocupabilitat menor, on sobretot destaca la participació més intensa de joves amb nivells de qualificació baixos en comparació amb la resta d'aturats.

Gràfic 4. Perfil per nacionalitat dels participants en el programa MIXTS de formació i ocupació

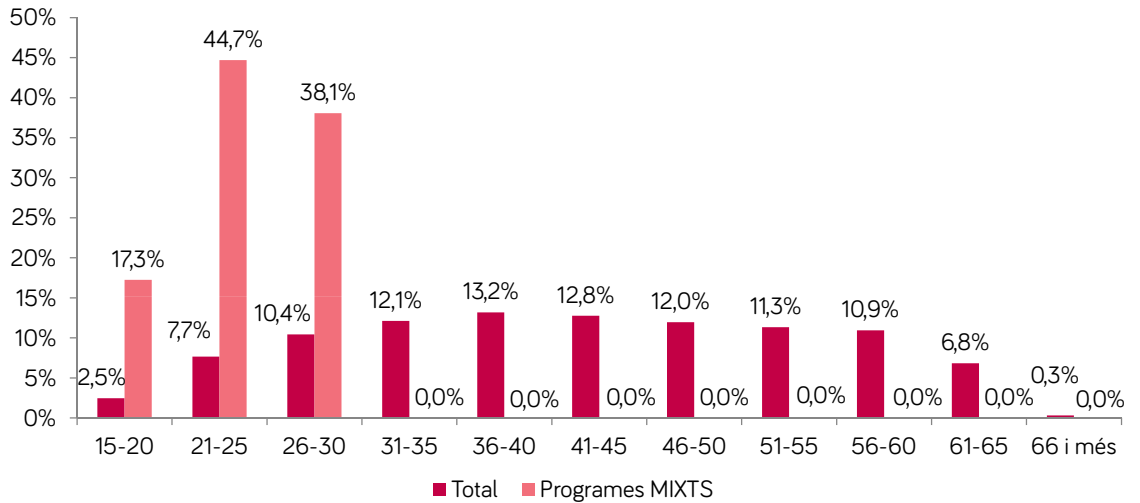
Font: DGOE

Gràfic 5. Perfil per estudis dels participants en el programa MIXTS de formació i ocupació

Font: DGOE

Gràfic 6. Histograma per grups d'edat

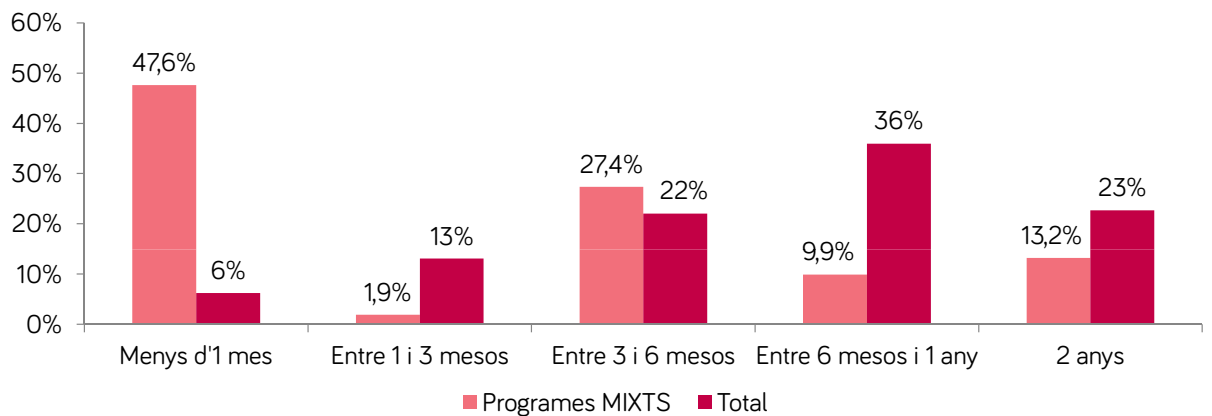

Font: DGOE

Per edat, els participants en el programa MIXTS de formació i ocupació es concentren en les franges de 21 a 25 anys i de 26 a 30 anys; es a

dir, joves que majoritàriament fa anys que abandonen el sistema educatiu i necessiten qualificar-se i adquirir experiència laboral.

Gràfic 7. Histograma per temps en situació d'atur

Font: DGOE

El temps en situació d'atur també mostra una distribució diferent entre els participants del programa de MIXTS de formació i ocupació i la

resta d'aturats, amb entrades i sortides a l'atur més freqüents per part dels joves.

4. RESULTATS D'INSERCIÓ DEL PROGRAMA MIXTS D'OCUPACIÓ I FORMACIÓ

L'objectiu principal de qualsevol política activa d'ocupació és afavorir la incorporació dels aturats en el mercat laboral. Per tant, una manera de quantificar l'impacte del programa MIXTS d'ocupació i formació és conèixer les taxes d'inserció enteses com a percentatge de persones que formalitzen un contracte de treball una ve-

gada han acabat la seva participació en el programa. A més, cal conèixer les taxes d'inserció a intervals periòdics per a veure la sostenibilitat de l'actuació, a banda que, a vegades, l'impacte de la mesura no és immediat o que augmenta amb el transcurs del temps.

Taula 3. Taxes d'inserció laboral del programa MIXTS de formació i ocupació

		Temps transcorregut des de la finalització del programa	
		6 mesos	12 mesos
Durada del contracte obtingut	Qualcun contracte	72,56%	79,64%
	Al manco 30 dies de contracte	47,78%	60,17%
	Un contracte Indefinit	34,07%	50,44%

Font: DGOE

El quadre 3 presenta les taxes d'inserció del programa MIXTS d'ocupació i formació en dos horitzons de temps diferents (als 6 i als 12 mesos de finalitzar el programa). També s'avalua la qualitat de l'ocupació en termes de durada del contracte (algun contracte, contractes de al manco 30 dies, o contracte indefinit).

Així, més del 72 % dels participants formalitzen algun contracte dins del mig any posterior a la finalització del programa. Cal recordar que el perfil dels participants és jove, aturat i amb un nivell de qualificació professional baix. Per tant, tot i les dificultats que té el jovent per aconseguir una feina, les dades són esperançadores perquè indiquen que set de cada deu participants del programa MIXTS d'ocupació i formació signa un contracte transcorreguts sis mesos del seu acabament. Si el seguiment s'estén a l'any d'haver acabat, aleshores el percentatge d'inserció puja fins quasi el 80 %. Les xifres ofereixen una visió de l'impacte positiu posterior que suposa el programa sobre l'ocupabilitat dels beneficiaris.

Ara bé, la quantificació dels resultats del programa no s'ha de limitar a les taxes d'ocupabilitat en sentit estricte, és a dir, si la persona aturada ha entrat en algun moment al mercat de treball, sinó que a més cal recollir com ha sortit de la situació d'atur. Així, també s'han calculat les taxes d'inserció laboral pels casos en què la contractació ha estat superior als 30 dies i pels contractes indefinits. Destaca que el 47,7 % dels participants ha trobat feina de més d'un mes de durada dintre dels sis mesos posteriors a la participació en el programa MIXTS d'ocupació i formació, i fins al 60,1 % si s'avaluen els resultats a 12 mesos.

Cal fer menció especial a les taxes d'inserció de qualitat, perquè el percentatge de joves que signen un contracte indefinit és del 34,1 % a sis mesos i puja fins el 50,4 % en els 12 mesos de l'acabament del programa MIXTS d'ocupació i formació.

5. RESULTATS DE L'AVALUACIÓ DEL PROGRAMA MIXT MITJANÇANT EL MÈTODE DE MATCHING

Els resultats exposats en l'apartat anterior deixen palès que els joves participants del programa MIXTS d'ocupació i formació, malgrat pertànyer a un col·lectiu especialment vulnerable vers al mercat laboral, presenten unes taxes d'inserció laboral elevades i de qualitat en l'ocupació posteriors a l'acabament del programa.

Ara bé, per avaluar pròpiament l'abast del programa MIXTS d'ocupació i formació i contextualitzar els resultats d'inserció, cal aïllar l'efecte del programa sobre els participants respecte d'altres efectes que hi pugui haver, diferents i independents. En altres paraules, hom podria pensar que les taxes d'inserció laborals aconseguides pels participants s'haguessin donat malgrat no s'hagués participat en el programa.

En general, l'avaluació de les polítiques públiques permet quantificar l'impacte que tenen els programes públics i calibrar la millora que representen per als ciutadans. La metodologia que s'ha de seguir per a aquests tipus d'estudis, emmarcats en les ciències socials, ha d'ésser necessàriament diferent a les de les ciències físiques o enginyeria, les quals permeten replicar els experiments o bé realitzar estudis amb mostres de doble cec. Aquestes opcions solen ésser rebutjades en l'avaluació de polítiques públiques, bé sigui per motius ètics, bé per la impossibilitat d'una rèplica exacta de l'experiment.

En el cas particular del programa MIXTS d'ocupació i formació es donen simultàniament els dos impediments. No resultaria moralment acceptable excloure de forma intencionada a una persona d'una acció que el podria beneficiar, únicament per motius estadístics. Les condicions personals i l'entorn econòmic canvien de forma que és impossible repetir la mesura amb les mateixes variables d'entorn. Finalment, tampoc resultaria adient comparar els resultats del programa MIXTS d'ocupació i formació amb les taxes d'inserció globals ja que, com s'ha exposat en els paràgrafs anteriors, el perfil dels joves participants és diferent al perfil mitjà dels aturats registrats en el SOIB i, a més, presenten dificultats especials com a col·lectiu vulnerable per a la incorporació al mercat laboral.

Així les coses, en l'avaluació de polítiques actives d'ocupació és recomanable dur a terme una anàlisi que estimi l'efecte d'aquestes de forma indirecta. Bàsicament comparen l'evolució del grup d'estudi amb la d'un grup de control semblant. És a dir, per tal d'aïllar l'efecte del programa MIXTS d'ocupació i formació, es comparen els joves participants amb un altre grup que, individu a individu, s'assembli el més possible amb el grup de participants. S'infereix així que les diferències agregades que es donin entre els dos grups es deuen al programa MIXTS d'ocupació i formació i no per altres variables alienes.

La metodologia aplicada¹, el mètode de matching, compara les taxes d'inserció del grup d'estudi (és a dir, joves participants del programa MIXTS d'ocupació i formació) amb les taxes d'un grup similar –grup de control– que no ha format part del programa. Es tracta d'escollir per a cada participant del programa un altre de la resta del grup d'aturats que tenguí característiques semblants. Concretament, s'ha imposat la coincidència en el gènere, el nivell d'estudis, la nacionalitat i l'illa de residència. Per als casos on es donessin totes les coincidències s'escull a la persona del grup de control amb una edat, una durada a l'atur i uns coneixements d'idiomes més semblants.

Els efectes mitjans del programa MIXTS d'ocupació i formació respecte del grup de control es poden veure en el quadre 4. Un diferencial positiu cal interpretar-lo en el sentit que les persones aturades que segueixen el programa MIXTS d'ocupació i formació presenten una taxa d'inserció laboral superior a la taxa d'inserció de les persones aturades amb característiques semblants, però que no segueixen el programa. Com és obvi, quan major sigui el diferencial po-

sitiu, major és l'impacte diferencial en favor del programa.

Els resultats de l'anàlisi d'avaluació són els següents:

En primer lloc, destaca que les variacions són positives i estadísticament significatives al nivell estadístic del 5 % en les condicions de «qualque contracte» i «contracte indefinit» en els dos moments temporals avaluats. Això, significa que les diferències positives d'inserció laboral del programa MIXTS d'ocupació i formació i el grup de control no són atribuïbles a l'error estadístic o a l'atzar, sinó que participar en el programa MIXTS d'ocupació i formació afavoreix la inserció laboral per a qualsevol contracte i per a contractes indefinits.

En segon lloc, els efectes positius més potents apareixen en la consecució de contractes indefinits, tant en els sis com en els dotze mesos després de l'acabament del programa, la qual cosa és un indicador de qualitat en l'ocupació obtinguda arran la participació en el programa MIXTS d'ocupació i formació.

Taula 4. Estimació de les variacions en les taxes d'inserció atribuïdes al programa MIXTS de formació i ocupació

		Temps transcorregut des de la finalització del programa	
		6 mesos	12 mesos
Durada del contracte obtingut	Qualcun contracte	+11,28 p.p.	+8,47 p.p.
	Al manco 30 dies de contracte	-1,3 p.p.	+4,36 p.p.
	Un contracte Indefinit	+12,71 p.p.	+13,98 p.p.

Font: DGOE

¹ Per a una exposició extensa de la metodologia emprada es pot consultar l'annex metodològic del FOCUS núm. 5.

En tercer lloc, l'efecte del programa MIXTS d'ocupació i formació és més destacat en els sis mesos amb 11,28 punts percentuals per qual·cun contracte i a l'horitzó de 12 mesos pels contractes indefinits amb 13,98 punts percentuals respecte del grup control, la qual cosa indica la

sostenibilitat dels resultats del programa.

Sens dubte, el programa MIXTS d'ocupació i formació té un efecte rellevant en la inserció laboral dels participants i especialment en la durada del contracte signat.

CONCLUSIONS

El Pla d'Ocupació de Qualitat 2017-2010 estableix a la Prioritat 7. Modernització del SOIB, la línia d'actuació d'avaluar les diferents polítiques actives com a manera de reportar l'efectivitat de les mesures esmerçades. Aquest FOCUS, juntament amb el núm. 5 sobre el programa Visibles, representen clars exemples de l'engament de mecanismes de transparència en la gestió i consecució de resultats basats en l'evidència empírica.

En concret, es presenten els resultats del principal programa de formació dual a través del sector públic, com és el programa MIXTS d'ocupació i formació. L'objectiu és millorar la ocupabilitat dels joves beneficiaris del Sistema Nacional de Garantia Juvenil a través de processos de qualificació amb alternança amb l'ocupació. A més d'ésser una oportunitat de treball temporal, la formació basada en certificats de professionalitat i l'itinerari individualitzat completat amb accions d'orientació configuren una política activa d'ocupació multicomponent amb impacte directe en la inserció laboral dels joves participants.

En aquests moments el SOIB ha invertit més de 10 milions d'euros i ha beneficiat a més de 500

joves desocupats. A més, el programa MIXTS d'ocupació i formació s'ha estès a les persones majors de 30 anys amb aturades de llarga durada.

Ateses les característiques imposades per ser beneficiari del Sistema Nacional de Garantia Juvenil, essencialment la condició de ser menor de 30 anys i aturat, fa que el perfil de les persones beneficiàries sigui diferent al de la mitjana dels aturats. Gairebé la meitat dels beneficiaris tenen un nivell d'estudis fins a l'educació primària i hi ha hagut una participació més intensa dels homes que de les dones.

Les taxes d'inserció que presenten els participants del programa MIXTS d'ocupació i formació, tant mig any després d'haver finalitzat com un any després, són en ambdós casos elevades. Quasi el 80 % dels joves signen un contracte de treball en els dotze mesos següents i el 72 % del total ja ho havia fet en els primers sis mesos. La formalització d'un contracte indefinit també té unes ràtios considerables. Així, el 34 % dels participants signà un contracte indefinit en el primer mig any i la xifra puja fins el 50 % si es considera tot un any sencer.

Si es comparen les taxes d'inserció laboral dels participants del programa MIXTS amb les d'un grup de control que són els joves amb característiques semblants però que no han participat en el programa, es comprova que l'efecte del programa MIXTS d'ocupació i formació sobre l'ocupabilitat és positiu i significatiu. Les diferències de contractació entre els dos grups arriben als 13,98 punts percentuals en el cas de la contractació indefinida dintre dels dotze mesos després del programa.

Tanmateix, l'aproximació d'eficàcia seguida en aquest FOCUS s'ha centrat en la dimensió de la inserció laboral. Cal reconèixer que aquesta no és l'única dimensió. Una avaluació més holística hauria d'incorporar, al manco, dos aspectes addicionals: d'una banda, aquests programes es concentren en joves ni-nis en alguns casos amb forts problemes de sociabilitat i manca d'un projecte vital clar. Un dels resultats intangibles del programa és precisament l'apoderament d'aquests joves, guanyar autoconfiança i el canvi que experimenten en la seva demanda de sociabilitat. Aquest resultat, difícilment mesurable estadísticament, cal reconèixer que està, com a

mínim, a la mateixa alçada que el de la inserció laboral. D'altra banda, a l'inici del document s'ha insistit en que la immensa majoria dels joves tenen nivells educatius baixos, en molts de casos sense haver acabat els estudis obligatoris. Això és escaient en la mesura que un dels resultats rellevants del programa és també el percentatge dels alumnes que, en acabar el programa, decideixen retornar al sistema educatiu, bé per finalitzar els estudis d'ESO, bé per iniciar un cicle de formació professional. El normal és que totes aquestes persones no treballin, la qual cosa reduiria la taxa d'inserció laboral obtinguda. Tanmateix, és un altra èxit clar del programa.

En definitiva, l'avaluació de les polítiques públiques és una eina clau per a calibrar l'abast de les mesures que es prenen. Amb els resultats d'una anàlisi posterior es poden reorientar les actuacions en el futur, o bé potenciar-les depenent de criteris objectius en lloc d'una discrecionalitat subjectiva. Els resultats aquí mostrats palesen l'oportunitat del programa MIXTS d'ocupació i formació com a política laboral que ajuda als ciutadans a poder accedir a una millor carrera laboral.

G CONSELLERIA
O TREBALL, COMERÇ
I I INDÚSTRIA
B DIRECCIÓ GENERAL
/ OCUPACIÓ I ECONOMIA

G VICEPRESIDÈNCIA
O I CONSELLERIA
I INNOVACIÓ,
B RECERCA I TURISME
/ DIRECCIÓ GENERAL
FONS EUROPEUS